

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 478. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992356513648/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Prøvelse tror at have opdaget *Roden til al vore Dages Fordærvelse og en af Hovedkilderne til Europas Forfald.*»

I politisk Henseende betegner han med skarp Bevidsthed den klare Reaktion, og han skyr ikke som andre hykleriske Reaktionære Ordet. I et Brev fra Verona 1822 fortæller han, at han ved et Middagselskab hos Metternich første Gang har set Chateaubriand, der har forholdt sig yderst elskværdig og smigrende imod ham: «Han sagde blandt Andet, at det var et Særsyn, som umuligt vilde undgaa Historiens Opmærksomhed, at for fire, fem Aar siden en Haandfuld Mennesker — de lod sig tælle paa Fingrene — havde rejst sig i Europa for at bekæmpe Revolutionen, og at det var lykkedes dem den Dag idag med Regeringer og Hære at drage i Felten mod den fælles Fjende. Som den *dristige* Reaktions Tidsskel betegnede han i Frankrig Stiftelsen af *Le Conservateur*, i Tyskland Kongressen i Karlsbad. Han ser med sangvinsk Mod ud i Fremtiden og betragter det gode Partis Sejr som vis. Al sand Kraft og alt sandt Talent var paa vor Side, sammentrængt i omtrent ti eller tolv Hoveder. Intet vilde være os farligere end at ansiaa de Revolutionæres Angreb højt eller endog blot at frygte dem; de var med al deres Larm elendige Vrøvlere, og jeg kunde neppe forestille mig, hvor dybt saadanne Folk som Benjamin Constant, Guizot, Royer-Collard nutildags var sunkne i den offentlige Mening, selv som Forfattere. Dette og mere sagde han iøvrigt uden Ild og Liv, med stor Kuide og Ro.»

Gentz anede, da han skrev dette, ikke, hvilken Overraskelse der snart skulde være ham forbeholdt af denne Mand. To Aar efter Indtraf den Begivenhed, der betegner Vendepunktet i den første Halvdel af Aarhundredets Aandshistorie, Grænseskellet mellem Vandene, Chateaubriands Udstødelse af Ministeriet og Overgang til den liberale Opposition, hvis Fører han blev. Det var denne Begivenhed, som tilligemed Byrons samtidig indtrædende Død kaldte Frisindet i Vaaben den hele civiliserede Verden over.

Gentz kunde ikke beherske sin Harme. Han skrev efter Chateaubriands Artikel i *Journal des Débats* om Censurens Opnævelse til en Ven: «Jeg underskriver ethvert Ord, som De siger om Chateaubriand. Ogsaa mig har i lang Tid Intet rystet og oprørt saaledes, som denne virkelig ryggesløse Artikel. Det er et Værk af et Menneske, som, fordi det ikke lykkes ham at